

Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta	§ 4	17.01.2019
Kaupunginhallitus	§ 11	28.01.2019
Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta	§ 23	13.03.2019

Hallinnollisesti yhtenäinen suomenkielinen peruskoulu

498/12.00.00/2014

SOVV 17.01.2019 § 4

Lisätiedot:

opetuspäällikkö Sari Aarniokoski, puh. 050 382 6265
 etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Valtuuston hyväksymän strategian yksi teema on oppimismyönteinen kaupunki, jossa tavoitteena on mm.

- oppilaiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen,
- toimivat siirtymät eri asteiden välillä,
- tulevaisuuden tarpeita vastaavia kouluja.
- hallinnollinen yhtenäiskoulu ja lukio-ohjelma laadittu

Valtuusto päätti vuoden 2018 talousarviokäsittelyssä 13.11.2017 § 54, että suomenkielisessä opetuksessa "selvitetään yhteisen rehtorin vakanssin perustamista Mäntymäen ja Kasavuoren kouluihin peruskoulutasolle." Hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus päättää virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta. Rehtorin valinnasta päättää puolestaan valiokunta.

Hallinnollisesti yhtenäistä peruskoulua on käsitelty suomenkielisessä opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnassa 13.6.2018 § 52 sekä 13.9.2018 § 76.

Hallintosäännön 14 §:n 7-8 momenttien mukaan "KH päättää toimialojen jakautumisesta tulosalueisiin ja tulosalueiden johtamisesta ja valiokunta toimialansa tulosalueiden jakautumisesta tulosyksiköihin ja tulosyksiköiden johtamisesta." Kaupungin organisaatorakenteessa suomenkielinen opetus ja ruotsinkielinen opetus muodostavat itsenäiset tulosalueensa, joiden sisällä tulosalue jakautuu kolmeen tulosyksikköön (Mäntymäen koulu, Kasavuoren koulu, Kauniaisten lukio) ja vastaavasti ruotsinkielisen opetuksen tulosalue jakautuu kolmeen tulosyksikköön. Näin ollen toimivalta nyt käsiteltävässä asiassa kuuluisi hallintosäännön mukaan valiokunnalle. Koska asia on kuitenkin vahvasti kytketty kaupungin strategiaan ja sen tavoitteiden mukaisesti molemmilla tulosalueilla - sekä suomenkielisessä että ruotsinkielisessä opetustoimessa - selvitetään hallinnolliseen yhtenäiskouluun siirtymistä ja koska KH lainsäädännön perusteella vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta ja kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta, on asia katsottu tarkoituksenmukaiseksi saattaa KH:n ratkaistavaksi.

Perusopetuksen yhtenäistämässä on kyse erityisesti ehyen koulupolun luomisesta jokaiselle oppilaalle. Oppilaan ehyt koulupolku vuosiluokilla 1-9 luodaan mm. selkeästi yhtenäisestä opetussuunnitelmasta, hyvästä tiedonkulusta, sujuvista siirtymisistä perusopetuksen sisällä, opettajien välisestä

aktiivisesta ja rakentavasta kommunikoinnista ja yhteistyöstä sekä yhtenäisyyttä ja yhteisöllisyyttä systemaattisesti rakentavasta johtamisesta.

Jo vuoden 2004 Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet määrittivät perusopetuksen opetuksellisen yhtenäisyyden: perusopetukselle määriteltiin yhteinen arvopohja ja tehtävä, ja sen ohjaamiseksi luotiin perusopetukselle yhtenäinen oppimiskäsitys sekä yhteiset tavoitteet. Perusopetuksen tavoitteiden mukaan peruskoulua muun muassa tuli kehittää pedagogisesti ja toimintakulttuurisesti yhtenäisen perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti. Myös nykyisissä vuoden 2014 Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa ajatus perusopetuksen yhtenäisyydestä on vahvasti mukana: perusopetusta tulee opetussuunnitelman perusteiden mukaan kehittää opetussuunnitelmallisesti ja pedagogisesti yhtenäisenä kokonaisuutena, vuosiluokkien tulee muodostaa opetuksellisesti eheä ja kasvatuksellisesti johdonmukainen jatkumo ja opetuksen järjestäjän tulee huolehtia yhteistyöstä ja opetuksen yhtenäisyydestä siitä riippumatta, toimivatko perusopetuksen eri luokka-asteet hallinnollisesti eri yksiköissä tai eri rakennuksissa (POPS 2014). Kansalliset normit ja ohjaus edellyttävät yhtenäistä perusopetusta, mutta hallinnollisesti yhtenäinen peruskoulu on aina paikallinen ratkaisu.

Perusopetuksen yhtenäisyyttä tavoitellaan monilla tavoin ja tasoilla. Opettajankoulutuksessa pyritään nykyisin siihen, että luokanopettajaksi ja aineopettajaksi opiskelevat kohtaavat jo koulutuksen aikana, esim. siten, että opinnoissa on yhteistoiminnallisia sekaryhmiä. Lisäksi suositellaan, että opetusharjoitteluja tulisi toteuttaa enenevässä määrin yhtenäisissä peruskouluissa, jolloin opettajaksi opiskelevilla olisi mahdollisuus seurata sekä ala- että yläkoulun opetusta.

Yhtenäisessä peruskoulussa lähtökohtana on yhtenäinen oppimiskäsitys ja yhteiset kasvatustavoitteet, jotka luovat perustan oppilaan ehyelle koko perusopetuksen kestäväälle oppimispolulle. Yhtenäisessä oppimiskäsityksessä ja kasvatustavoitteessa oppilaan kasvun ja oppimisen tukeminen hahmotetaan suunnitelmallisena, koko peruskoulun kattavana ja monipuolisena kokonaisuutena. Yhtenäisyyttä rakennetaan vahvistamalla ala- ja yläkoulun yhteistyötä erityisesti nivelvaiheissa, yhtenäistämällä oppilashuoltoa ja oppilasarviointia sekä kehittämällä opettajien keskinäistä yhteistyötä. Yhtenäisen peruskoulun katsotaan turvaavan lasten ja nuorten hyvinvointia edistäviä tekijöitä.

Hallinnollisesti yhtenäinen peruskoulu on määritelmä, jolla tarkoitetaan yhden rehtorin alaisuudessa toimivaa kaikki perusopetuksen vuosiluokat sisältävää koulua. Se voi toimia yhdessä tai useammassa toimipisteessä, mutta hallinnollisesti henkilöstö on yhtenäinen. Perusopetuksen yhtenäisyys on tällöin käsitteenä laaja ja korostaa eri luokka-asteita käsittävien koulujen välistä opetussuunnitelmallista yhteistyötä. Hallinnollisesti yhtenäinen peruskoulun on vasta hallinnollisesti yhtenäinen, ei vielä pedagogisesti tai toiminnallisesti yhtenäinen.

2016 käyttöön otettu opetussuunnitelma korostaa yhteisöllisyyttä, yhteistyöhön perustuvaa toimintakulttuuria ja oppilaan yhtenäistä koulupolkua. Sen tavoite on luoda oppilaalle eheä kasvun ja oppimisen jatkumo. Siinä painotetaan tulevaisuudessa tarvittavaa sivistystä ja laaja-alaisen osaami-

sen taitojen merkitystä sekä oppiaineiden välistä yhteistyötä.

Kuntaliitto kirjoittaa julkaisussaan ”Sivistyksen suunta 2025” seuraavasti:

”Kouluverkkojen rakennetta kehitetään niin, että kaikki vuosiluokat 0–9 ovat paikalliset mahdollisuudet ja tarpeet huomioiden enenevässä määrin fyysisesti yhdessä. Se luo oppilaalle turvallisemman kasvuympäristön koko esi- ja peruskoulun ajaksi ja eheyttää oppilaan koulunkäyntiä sekä poistaa nivelvaiheen ala- ja yläkoulun väliltä.

Opettajankoulutusta kehitetään siten, että se tukee kaikille yhteisen peruskoulun toteuttamista. Opettajakoulutus antaa nykyistä laaja-alaisemman kelpoisuuden opettaa joustavasti eri kouluasteilla.

Kaikille yhteisessä peruskoulussa luokanopettajien ja aineenopettajien yhteistyö tiivistyy luonnostaan. Mahdollisuus käyttää opettajia joustavasti eri vuosiluokilla parantaa opetuspalvelujen laatua ja opettajien osaamisen hyödyntämistä. Kaikille yhteinen peruskoulu edistää opetussuunnitelman tavoitteiden saavuttamista ja eheyttää koulun toimintakulttuuria. Kaikille yhteisessä peruskoulussa katsotaan laajemmasta näkökulmasta koulun johtamista, opettajuutta, henkilökunnan osaamista ja oppimisympäristöjä. Se tukee paremmin perusopetuksen kokonaisvaltaisempaa kehittämistä ja toiminnan tehostamista. Kaikille yhteinen peruskoulu lisää pedagogista osaamista ja edistää uusien toimintamallien ja opetusjärjestelyjen käyttöönottoa.”

Julkaisussa esitellään myös, millä toimilla tavoitteisiin päästään:

”Kouluverkkojen rakennetta kehitetään paikallisista lähtökohdista ja tarpeista lähtien, siten että kaikki vuosiluokat 0–9 ovat enenevässä määrin fyysisesti yhdessä. Kaikille yhteinen peruskoulu eheyttää oppilaan koulunkäyntiä ja poistaa nivelvaiheen ala- ja yläkoulun väliltä.”

Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuurin ja opetuksellisen jatkumon luominen nostaa esille entistä selvemmin tarpeen opettajien väliselle kohtaamiselle ja tiiviille yhteistyölle. Opettajuudessa (luokanopettaja – aineenopettaja) koetut erot kuitenkin hidastavat ja vaikeuttavat yhtenäisyyttä. Fyysisesti toisistaan erillisinä toimivat ala- ja yläkoulut ylläpitävät tätä perusasteen kahtiajakoa. Koulurakennuksen lisäksi myös muun muassa välitunti-alue voi rakentaa tai rikkoa yhtenäisyyttä. Toisaalta arjen jakamisella ja arkikohtaamisissa luodaan vuorovaikutusta, joka edistää yhtenäisyyttä ja toiminnan dialogisuutta. Kohtaamisia tapahtuu opettajan työpäivän aikana useita: oman oppilasryhmän kanssa, yksittäisten koululaisten kanssa sekä oppituntien aikana, että niiden ulkopuolella esim. ruokailun yhteydessä, erilaisten opettajakollegoiden kesken, koulunkäyntiohjaajien, oppilashuolto-ryhmän ja koulun muun henkilökunnan kanssa sekä oppilaiden vanhempien ja paljon myös koulun ulkopuolisten yhteistyötahojen kanssa. Yhtenäinen peruskoulu luo mahdollisuuden antaa selkeät puitteet eri luokka-asteiden opettajien yhteistyölle ja tarpeen vaatiessa myös yhteiskäytölle opetuksessa. Yhtenäisyys mahdollistaa lisäksi monipuolisen aihekokonaisuuksien toimintamallin.

Selvityksessä hyödynnetyt tutkimukset ja julkaisut ovat **oheismateriaalina**

(17).

Pedagogisesti ja toiminnallisesti yhtenäisen peruskoulun vahvuudet

Yhtenäiskoulun pedagogiikan kulmakiviä ovat vahva oppilaantuntemus, opettajien välinen yhteistyö ja opetussuunnitelmaratkaisut. Yhtenäisen peruskoulun toteutumiselle ratkaisevaa on se, missä määrin opettajat jakavat yhtenäisen identiteetin riippumatta siitä, minkä ikäisten oppilaiden kanssa he työskentelevät. Lukuvuosittain järjestettävät yhteiset tapahtumat ja tilaisuudet sekä mm. samanaikainen yhteissuunnittelu-aika ovat myös tärkeitä yhteisen identiteetin rakentumisen edistäjiä. Yhteinen opettajainhuone, joka mahdollistaa arjen kohtaamiset, on oiva maaperä, jossa vuorovaikutusta ja yhteistyötä edistetään.

Oppilaantuntemus, joka on yhtenäisen peruskoulun ehdoton vahvuus ja voimavara, syntyy sillä, että vastuuta oppilaasta jaetaan useamman henkilön kanssa. Opettajien välisellä yhteistyöllä on tässä suuri merkitys. Opettajat, jotka työskentelevät eri luokka-asteiden oppilaiden kanssa, oppivat vuosien saatossa tuntemaan oppilaan lisäksi myös hänen huoltajansa ja muut yhteistyöverkostot. Oppilaalle oppimisympäristö, jossa pedagogisesti ja toiminnallisesti yhtenäinen peruskoulu toteutuu, tuntuu turvalliselta ja tutulta. Kouluvuosiensa aikana koulun säännöt ja toimintatavat ovat tulleet oppilaalle tutuiksi ja hän on luonut pitkäkestoisia ihmissuhteita muihin oppilaisiin ja opettajiin. Yhteys tuttuun ja turvalliseen luokanopettajaan ei katkea herkässä murrosiässä ja aineenopettajat voivat opettaa jo aiemmin kuin vasta ylemmillä vuosiluokilla.

Pedagogisesti ja toiminnallisesti yhtenäisessä peruskoulussa opettajien toimien kuva monipuolistuu alakoulun ja yläkoulun toimintakulttuurien yhtenäistyessä. Opetukselliset ratkaisut rikastuvat ja tulevat joustavimmiksi. Opettajien ennakkoluulot eri kouluasteiden välillä lievenevät ja asenteet muuttuvat, kun tehdään yhteistä opetuksen suunnittelua ja toisilta oppimista sekä panostetaan opetukselliseen vuorovaikutukseen.

Yhtenäinen peruskoulu muodostaa pedagogisen ja toiminnallisen kokonaisuuden lisäksi myös hallinnollisen kokonaisuuden. Perusopetuksen yhdistäminen ainoastaan hallinnollisesti ei yksinään uudista pedagogiikkaa eikä siten tuo lisäarvoa oppilaille. Kokonaisvaltainen ja systeeminen yhtenäistäminen edellyttää, että toimintakulttuuri muutetaan yhtenäiseksi ja parhaimmillaan myös fyysiset puitteet yhdistävät opetusta ja oppimisympäristöjä.

Yhtenäisyyden haasteet

Yhtenäisen toimintakulttuurin rakentamisessa yhdeksi suurimmista haasteista nousee ala- ja yläkoulujen lähtökohtaisesti toisistaan poikkeavat toimintakulttuurit erilaisten opettajajärjestelmien takia. Luokanopettajajärjestelmässä opettaja työskentelee ja on vastuussa pääsääntöisesti yhdestä ryhmästä ja mahdollisesti jopa useamman vuoden ajan, kun taas aineenopettaja opettaa useaa ryhmää yhden koulupäivänkin aikana ja ryhmät vaihtuvat tiuhaan. Näiden järjestelmien ominaispiirteet ja erot hidastavat peruskoulun kokonaisvaltaista kehittämistä. Se, mikä on toisaalta yhtenäisen peruskoulun vahvuus, aiheuttaa samaan aikaan suuria haasteita yhteisölliselle ja yhtenäistävälle toiminnalle. Aineenopettajat eivät välttämättä

saavuta oppilaantuntemuksessa samaa kokonaisvaltaista monipuolisuutta kuin luokanopettajat, johtuen opetusryhmien tiuhasta vaihtumisesta. Tämän takia onkin suotavaa, että aineenopettajien ja luokanopettajien välinen kumppanuus olisi oppilaan koulupolun aikana tiivistä. Eri luokka-asteiden yhteistoiminnalla tavoitellaan yhteistä käsitystä opettajuudesta ja koulun toimintakulttuurista. Pedagogisesti yhtenäinen peruskoulu toteutuu parhaiten, kun opettajien välillä on toimintaympäristössä riittävästi arkikohtaamisia. Jos ala- ja yläkoulu sijaitsevat fyysisesti toisistaan erillään, on tiiviin yhteistyön tekeminen haasteellisempaa. Satunnaiset kohtaamiset (esim. yhteiset suunnittelupäivät) eivät riitä pedagogisesti yhtenäisen toiminnan toteuttamiseen.

Kahdessa eri rakennuksessa toimivan yhtenäisen peruskoulun on vaikea saada hyöty siitä, minkä katsotaan olevan yhtenäiskoulun ehdoton vahvuus: oppilaan oppimisympäristö pysyy pääpiirteissään samana siirryttäessä alakoulusta yläkouluun. Samassa rakennuksessa olevassa yhtenäiskoulussa oppilaat saavat opiskella tutussa toimintaympäristössä tuttujen opettajien kanssa koko peruskoulun ajan. Yhteiset säännöt, tilat, opettajat ja opetussuunnitelma tuovat uusia mahdollisuuksia erityisesti 1-6 luokkien opettamiseen, koska käytössä ovat myös aineenopetusluokkien tilat sekä välineet. Eri-ikäiset lapset tukevat myös toistensa kokonaisvaltaista kehittymistä.

Yhtenäisyyttä tulee rakentaa aktiivisesti ja suunnitelmallisesti. Yhtenäisyyden, erityisesti pedagogisen yhtenäisyyden, täytyy näkyä myös koulun arjessa ja opettajien työn organisoinnissa. Pedagogisesti yhtenäisessä peruskoulussa suunnittelu ja toteuttaminen tehdään alusta alkaen pedagogisen yhtenäisyyden näkökulmasta. Se tarkoittaa yhteisen sävelen löytämistä toimintatavoissa, oppimisympäristön järjestämisessä ja työtavoissa. Yhtenäisyyden rakentumista hidastaa ja vaikeuttaa kuitenkin se tosiasia, että erilaisia asiantuntijuuksia sisältävässä kouluorganisaatiossa yksittäisen opettajan työ näyttäytyy itsenäisenä ja antaa opettajalle pedagogisen vapauden omassa opetuksessa. Tästä syntyy koulun sisälle lukuisia erilaisia tulkintoja siitä, mitä opettajana työ oikein on. Siksi päivittäiset kohtaamiset koulun käytävillä, luokahuoneissa, ruokalassa, taukutiloissa ja välitunti-alueilla ovat merkityksellisiä. Ne muokkaavat koko kouluyhteisöä ja vaikuttavat myös yhtenäisyyden määrään ja yhteisöllisyyden asteeseen. Parhaimmillaan tilaratkaisuilla edistetään yhtenäisyyttä ja rikastutetaan vuorovaikutusta.

Selvitys pääkaupunkiseudun muiden kuntien perusopetuksen hallinnollisista järjestelyistä on kuvattu **oheismateriaalissa** (11). Lisäksi **oheismateriaaleissa** (12, 13 ja 14) löytyvät listauksena Espoon, Helsingin ja Vantaan yhtenäiset peruskoulut ja Espoon listauksessa myös ala- ja yläkoulut erikseen. Eri kuntien välinen opetuksen kustannusvertailu on **oheismateriaalissa** (16).

Toiminta Kauniaisten suomenkielisissä peruskouluissa (nykytila)

Kauniaisten suomenkielisillä peruskouluilla, Mäntymäen koululla ja Kasavuoren koululla, on pitkä perinne yhdessä tehdyistä koulujen kehittämistöistä ja -projekteista. Peruskoulujen tulevaisuusohjelmat (ensimmäinen 2009-2013, toinen 2013-2017, kolmas 2017-2021) ja vuonna 2016 päätök-

seen saatettu opetussuunnitelmauudistus on tehty koulujen välisellä tiiviillä yhteistyöllä, jossa molempien koulujen koko opetushenkilöstö oli osallisena erilaisissa ryhmissä, joihin kuului opettajia vuosiluokilta 1-9. Tämän kahden vuoden yhteisen kehittämistyön tuloksena on opetussuunnitelma, jossa kaikki osat on laadittu yhtenäisyyttä edistäen. Kauniaisten perusopetuksen kantavana ajatuksena on luoda lapselle ja nuorelle ehyt koulupolku vuosiluokilla 0-9 (Kauniaisten suomenkielisen perusopetuksen opetussuunnitelma 2016).

Perusopetuksen ja lukion toimintaa ohjaa opetustoimen johtoryhmä, johon kuuluvat rehtoreiden lisäksi opetuspäällikkö. Johtoryhmä tapaa viikoittain ja sen tehtävä on opetustoimen kokonaisuuden johtaminen ja strategian jalkauttaminen arkeen. Se suunnittelee opetustoimen toimintaa kokonaisuutena ja luotsaa operatiivista toimintaa. Tärkeä osa johtoryhmän toimintaa on opetuksen kehittäminen ja kehitystyön johtaminen, resursoinnista huolehtiminen sekä ennakointi ja reagointi tuleviin muutoksiin koulujen toimintaympäristössä. Opetustoimen johtoryhmä on rehtorin johtamisen kumppani ja tuki.

Kouluissa toteutetaan jaettua johtajuutta. Koulujen johtamisessa rehtoreilla on kumppaneinaan apulaisrehtori tai apulaisrehtoreita sekä koulun johtoryhmä. Mäntymäen koulussa apulaisrehtori on jaettu tällä hetkellä kolmelle johtoryhmäläiselle. Kasavuoren koulussa on yksi apulaisrehtori, mutta useita yksikönvetäjiä, joilla jokaisella on oma vastuualueensa. Kaikki opettajat kuuluvat luokkatasotiimiin ja lisäksi Mäntymäellä erityistiimiin ja Kasavuorella toimintayksikköön.

Kauniaisten suomenkielisen perusopetuksen johtamisen ja toiminnan kuvaus sekä rehtorin tehtäväalueet ovat **oheismateriaaleina** (1 ja 2).

Perusopetukseen laaditaan vuosittain perusopetuksen yhteinen toimintasuunnitelma, joka tehdään koko opetushenkilöstön ja johdon yhteistyönä. Myös toiminnan toteutumisen arviointi tehdään yhdessä. Toiminnallista yhtenäisyyttä edistetään lisäksi yhteisillä hankkeilla, henkilöstökoulutuksilla ja toiminnansuunnitteluilla, joiden toteuttamista varten koulujen yhteissuunnittelu-aika on laitettu pidettäväksi samaan aikaan.

Kouluilla on käytössä yhteinen Unelmakoulu-alusta, joka kokoaa koulun digitaaliset oppimis- ja työskentely-ympäristöt. Uusimpana yhteisenä digitaalisena projektina on valmistunut eGrani, joka kokoaa ja välittää tietoa koulujen toiminnasta oppilaille, huoltajille ja henkilöstölle helposti saatavaksi ja käytettäväksi.

Perusopetuksen henkilöstön koulutukset suunnitellaan yhteisesti, tavoitteena toiminnallinen ja pedagoginen yhtenäisyys ja vuosittain järjestetään yhteisiä, koko perusopetuksen käsittäviä henkilöstökoulutuksia.

Opetustoimi edistää aktiivisesti kaupungin strategiaa toiminnassaan. Oppilaiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen on ollut meneillään olevan lukuvuoden teema ja sitä on toteutettu erilaisin toiminnoin. Hyvinvoinnin edistämistä on kehitetty koko perusopetuksessa yhteisesti. Yläkoulussa oppilaiden hyvinvointi-oppiaine on jo osa koulun hyvinvointitoimintaa ja Mäntymäen koulussa oppilaiden kouluviikkoon kuuluu osana muuta ope-

tusta yksi hyvinvointitunti viikossa. Molempien koulujen henkilökunta on saanut hyvinvointikoulutusta tämän lukuvuoden aikana ja koulutukset jatkuvat ensi lukuvuonna.

Oppilaiden kohtaamat siirtymät koulusta toiseen ovat jatkuvan arvioinnin ja kehittämistyön kohteena. Oppilaalle tulee Kauniaisissa kaksi siirtymää: ensimmäinen siirtymä on esiopetuksesta perusopetukseen ja toinen alakoulusta yläkouluun. Siirtymien kohdalla tiedon välittyminen eri toimijoiden välillä on tärkeää. Opetussuunnitelmassa on kuvattu siirtymävaiheiden toiminta ja yhteistyö eri tahojen kanssa.

Opetustoimessa katse on vahvasti tulevassa. Peruskoulujen yhdessä laatima tulevaisuusohjelma ohjaa koulujen toimintaa vastaamaan tulevaisuuden tarpeita ja haasteita linjaamalla tulevaisuuden tavoitteita ja toimintatapoja Kauniaisten suomenkielisessä perusopetuksessa. Tulevaisuusohjelma on vahvasti ankkuroitunut Kauniaisten kaupungin strategiaan. Tulevaisuusohjelma kuvaa, miten perusopetus kehittää oppimista ja opetusta. Tulevaisuusohjelmassa on viisi tavoitetta:

1. Vahvistamme koko koulu yhteisön hyvinvointia määrätietoisesti; se on perusta oppimiselle.
2. Lisäämme luovuutta ja syvennämme oppimista kokeilemalla uutta ja haastamalla perusolettamuksia; uskallamme myös epäonnistua.
3. Olemme teknologiahalukkaita; meillä on kykyä ja innokkuutta omaksumaa uutta tekemisen tapaa.
4. Kasvamme globalisaatioon; pidämme yhteyttä toisiimme ja huolehdimme ympäristöstä ja toisistamme koko universumin tasolla.
5. Vahvistamme sosiaalisia taitoja ja hyvän tekemisen tahtoa; yhteinen tekeminen on meille tärkeää.

Kauniaisten perusopetuksen yhtenäisyyttä on rakennettu kaikilla tasoilla, johdosta opettajiin, hallinnosta arkeen. Peruskoulujen rehtorit, apulaisrehtorit ja johtoryhmät tekevät tiivistä yhteistyötä yhtenäisen toimintakulttuurin vahvistamiseksi. Koulujen toiminnan kehittämisen eri hanketiimit, kerhotoiminta ja kielikylpytoiminta toimivat koko perusopetuksessa yhteisesti. Yhteistä toimintakulttuuria edistetään lisäksi yhteisillä tapahtumilla ja monialaisilla oppimiskokonaisuuksilla.

Henkilöstön kuulemistilaisuuksissa 9.10., 22.10. ja 23.10. opettajat toivat vahvasti esille sen, että he kokevat edellä kuvatun yhteistyön ja yhdessä tekemisen olevan laajaa ja monipuolista.

Kauniaisten ruotsinkielisen opetuksen selvitystyö

Ruotsinkielisen opetustoimen selvityksen tavoitteena on kehittää esiopetuksen ja perusopetuksen yhteistyötä, varmistaa esiopetuspaikkojen vastaaminen tuleviin tarpeisiin, kehittää yhtenäistä perusopetusta ja siirtymää alakoulusta yläkouluun sekä kehittää lukion toimintaa.

Selvityksessä tarkastellaan koulurakennusten tilojen riittävyttä ja toimivuutta sekä mietitään tilojen käytölle erilaisia ratkaisuja. Lisäksi tarkastelussa on erilaisia vaihtoehtoja toiminnan organisoinnille. Selvityksessä on viisi erilaista vaihtoehtoa: (1) nykytila, (2) Granhultsskolanissa vuosiluokat

0-6, (3) Granhultskolanissa vuosiluokat 0-5 ja Hagelstamska skolanissa vuosiluokat 6-9, (4) innovatiiviset ratkaisut: koulurakennusten vaihtaminen Kauniaisten kaupungissa sekä (5) innovatiivinen ratkaisu osana lukio-ohjelmaa.

Ruotsinkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta päätti 9.10.2018 (§ 86) siirtää esiopetuksen Granhultsskolanin tiloihin. Muutoksella mahdollistetaan tasavertainen ja laadukas esiopetus, toiminnan kehittämisessä keskittyminen esiopetuksen opetussuunnitelmaan sekä siirtymävaiheen yhteistyön tiivistäminen. Muutos poistaa oppilailta yhden yksiköstä toiseen siirtymisen koulupolun varrelta ja näin yhtenäistää oppilaan koulupolkua. Hallinnollisesti esiopetus on edelleen osa varhaiskasvatusta. Esiopetuksen siirto Granhultsskolaniin vaatii joitakin muutoksia tiloihin kuten uusia wc-tiloja sekä piha-alueen kunnostusta. Esiopetuksen siirtymisen koulun tiloihin mahdollisti Granhultsskolanin oppilasmäärän väheneminen ja sen seurauksena tyhjäksi jääneiden opetustilojen hyödyntäminen.

Ruotsinkielisessä perusopetuksessa on pilotoitu hallinnollisesti yhtenäistä peruskoulua syksystä 2017. Hagelstamska skolanin rehtori toimii sekä Granhultsskolanin että Hagelstamska skolanin koulun rehtorina. Rehtorin rinnalla molemmilla kouluilla on oma virka-apulaisrehtorinsa. Pilotoinnin tavoitteena on luoda yhtenäisempi toimintakulttuuri ruotsinkieliseen perusopetukseen ja rakentaa koulujen yhteistyötä vahvemmaksi. Ruotsinkielisessä perusopetuksessa ei ole samanlaista perinnettä koulujen yhteistyöstä kuin suomenkielisessä perusopetuksessa. Pilotoinnin ensimmäinen arvio tehtiin kyselynä henkilöstölle tammikuussa 2018. Kyselyn tulokset esiteltiin ruotsinkieliselle opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnalle 16.1.2018 § 9. Vastausten mukaan Hagelstamska skolanissa koetaan, että rehtori ei ole ollut läsnä arjessa. Valiokunta päätti myös pilotoinnin jatkosta vielä lukuvuoden 2019-2020, jolloin tavoitteena on parantaa lähiesimiehen läsnäoloa koulun arjessa.

Henkilökunta vastasi uuteen kyselyyn marraskuussa 2018 (**ohesimateriaalina (9)**). Tähän mennessä saadut kokemukset pilotoinnista ovat, että johtoryhmät toimivat kokonaisuutena, jossa ymmärrys ja yhteistyö koulujen välillä on parantunut. Henkilöstö on aloittanut yhteistyön ja laajentanut verkostojaan oman koulun ulkopuolelle. Virka-apulaisrehtoreiden rooli lähiesimiehenä on selkeytynyt.

Ruotsinkielisten peruskoulujen pilotoinnissa koulut ovat edelleen omia yksiköitään, mutta niitä johtaa yhteinen rehtori. Kouluilla on edelleen omat budjettinsa.

Yhtenäiskoulujen johtamisen vaihtoehtoja

Yhtenäiskouluissa on käytössä erilaisia paikallisia johtamisratkaisuja, joiden syntymiseen vaikuttaa esim. koulujen oppilasmäärät, henkilöstön määrä, virkarakenteet, koulujen kiinteistöt ja niiden sijainti, koulujen toiminta, erityistehtävät jne. Nämä paikalliset erilaisuudet vaikeuttavat vertailun tekoa ja nämä taustatiedot tulisi huomioida vertailua tehtäessä.

Pääkaupunkiseudun kuntien yhtenäiskoulujen johtamisessa käytössä olevat ratkaisut:

- kaksi rehtoria ja kaksi apulaisrehtoria,
- kaksi rehtoria ja kolme talovastaavaa,
- rehtori ja kaksi virka-apulaisrehtoria,
- rehtori, virka-apulaisrehtori ja kaksi apulaisrehtoria,
- rehtori, virka-apulaisrehtori, apulaisrehtori ja vararehtori,
- rehtori, virka-apulaisrehtori ja kaksi vararehtoria,
- rehtori, virka-apulaisrehtori ja kaksi johtavaa opettajaa ja talovastaava,
- rehtori, virka-apulaisrehtori ja kolme johtavaa opettajaa,
- rehtori, virka-apulaisrehtori ja vararehtori,
- rehtori, virka-apulaisrehtori ja johtava opettaja,
- rehtori ja virka-apulaisrehtori,
- rehtori, kaksi apulaisrehtoria ja kaksi koordinaattoria,
- rehtori ja kolme apulaisrehtoria,
- rehtori ja kaksi apulaisrehtoria,
- rehtori, apulaisrehtori ja vararehtori,
- rehtori ja apulaisrehtori.

Hallinnollisesti yhtenäisen peruskoulun taloudelliset vaikutukset

Virkaehtosopimus (OVTES) määrittelee rehtoreiden palkan koulun koon (oppilasmäärä ja henkilöstö) mukaan. Kauniaisten suomenkielisten perusopetuksen kouluista (n. 800) muodostettavan yhtenäiskoulun rehtorin tehtäväkohtainen kuukausipalkka olisi n. 4750 euroa (OVTES 2018). Rehtorilla on sopimuksen mukaan vuosisidonnaisia lisä enintään kolme: 10v. (5%), 15v. (5%) ja 20v. (10%). Virka-apulaisrehtorin palkka määräytyy yhtenäiskoulun rehtorin tehtäväkohtaisesta palkasta, vähentämällä siitä 7%. Yhtenäiskoulun virka-apulaisrehtorin tehtäväkohtaisen palkan suuruus on siten n. 4420 euroa. Virka-apulaisrehtorin vuosisidonnaiset lisät ovat kuten rehtorin.

345 oppilaan yläkoulun rehtorin tehtäväkohtainen palkka on 4 181 euroa ja 450 oppilaan alakoulun rehtorin tehtäväkohtainen palkka on 4 019 euroa. Lisäksi rehtorille maksetaan tehtävän vaativuudesta n. 120 euroa kuukaudessa sekä tehtäväkohtaista korotusta n. 400 euroa. Opettajaviran ohella toimivat apulaisrehtorit saavat esimiestehtävästä erillisen korvauksen (n. 300 euroa/kk) ja opetusvelvollisuuden huojennuksen, 2-6 vvt osoitetuista tehtävistä riippuen.

Rehtoreilla opetustuntimäärä on koulun koosta riippuen 38-494 tuntia vuodessa, suurissa kouluissa työnantaja voi kuitenkin vahvistaa opetusmäärän nollassi. Rehtorin opetusmäärää vahvistettaessa otetaan huomioon mm. oppilaitoksen koko, johdettavien määrä, koululle määrätty erityinen koulutustehtävä, useamman koulun johtaminen, rehtorin budjettivastuu ja muut paikalliset erityisolosuhteet. Virka-apulaisrehtoreiden opetusvelvollisuus määräytyy rehtorin opetusvelvollisuuden mukaisesti. Rehtorin työn tehtäväalueet on esitelty **oheismateriaalissa** (2).

<u>Johtamisjärjestely</u>	<u>Kustannus*</u>	<u>Muutos verrattuna nykytilanteeseen</u>

Kaksi rehtoria ja kaksi apulaisrehtori	173 700 €	Nykytila
Yhtenäiskoulu		
Rehtori ja virka-apulaisrehtori	169 400 €	- 4 300 €
Rehtori ja kaksi virka-apulaisrehtoria	248 200 €	+ 74 500 €
Rehtori, virka-apulaisrehtori ja apulaisrehtori	179 600 €	+ 5 900 €
Rehtori, virka-apulaisrehtori ja kaksi apulaisrehtoria	189 400 €	+ 15 700 €
Rehtori, virka-apulaisrehtori, apulaisrehtori ja vararehtori	181 000 €	+ 7 300 €
Rehtori, virka-apulaisrehtori ja kaksi vararehtoria	182 500 €	+ 8 800 €
Rehtori, virka-apulaisrehtori ja vararehtori	170 900 €	- 2 800 €
Rehtori ja kaksi apulaisrehtoria	110 600 €	- 63 100 €

* Nykyisen henkilöstön vuosisidonnaisilla ja henkilökohtaisilla lisillä

Kustannuksiltaan kahdessa rakennuksessa toimiva yhden rehtorin ja yhden virka-apulaisrehtorin johtama yhtenäiskouluratkaisu ei juurikaan poikkea nykytilanteesta, jossa kummallakin koululla on oma rehtori ja apulaisrehtorinsa. Tällöin kuitenkin johtamisessa on kaksi henkilöä nykytilaa vähemmän ja johtaminen keskittyy vahvasti rehtoriin ja virka-apulaisrehtoriin. Tästä voi aiheutua johtamistyön jakautuminen toimipisteittäin, jolloin yhteisen perusopetuksen rakentaminen vaikeutuu jopa nykytilannetta haastavammaksi.

Jos rehtorin ja virka-apulaisrehtorin rinnalle otetaan 1-2 apulaisrehtoria, nousevat kustannukset hieman nykyisestä, mutta johtamisessa säilyy kuitenkin nykyinen määrä henkilöitä. Opetustyönsä ohessa toimiva apulaisrehtori tai vararehtori on johtamiskokonaisuudessa pieni kustannuslisä. Haasteena olisi kuitenkin rehtorin ja virka-apulaisrehtorin toimivaltojen selkeä jakaminen siten, että tällainen muutos toisi todellista etua nykytilaan verrattuna. Toimivaltajaossa ratkaisevaa on rehtorin ja apulaisrehtorin johtamiskokemus sekä toiminnan organisointi kouluissa.

Yhden rehtorin alaisuudessa toimiva kahteen eri rakennukseen sijoittuva n. 800 oppilaan yhtenäinen peruskoulu vaatii hyvän hallinnon varmistamiseksi rehtorin lisäksi riittävästi henkilöitä, joille on varattu työaika hallintotehtäviin. Johtajan läsnäolo kummassakin toimipisteessä on henkilökunnalle ja oppilaille tärkeää. Vaihtoehto, jossa näin suuri peruskoulu toimisi ainoastaan rehtorin ja yhden virka-apulaisrehtorin johtamana, ei pystyisi vastaamaan siihen johtamisen ja hallinnoinnin tarpeeseen, mikä kahden toisistaan erillään olevien toimipisteiden arjessa tulee esiin. Tällöin tarpeeseen tulisi vielä lisäksi opettajatyön ohessa toimiva apulaisrehtori tai apulaisreh-

toreita. Rehtorin ja kahden virka-apulaisrehtorin malli, joka hallinto henkilöstön määränä olisi riittävä, on kuitenkin nykyisiä johtamiskustannuksia huomattavasti kalliimpi ja lisäisi yhden hallintoportaan johtamisrakenteseen.

Nykyisellään kouluissa on kussakin omat johtoryhmänsä, jotka mm. työstävät koulujen eri opettajatiimien esille tuomia asioita. Lisäksi johtoryhmillä on tärkeä rooli koulun toiminnan ja erilaisten kehittämishankkeiden ohjauksessa. Johtoryhmät ja eri tiimit takaavat sen, että opettajien asiantuntijuus on mukana koulujen kehittämistyössä ja päätöksenteossa. Kahdessa eri rakennuksessa sijaitsevalla koululla olisi todennäköisesti kummallakin edelleenkin tarve omaan johtoryhmäänsä, sillä muuten opettajien osallisuus ja mahdollisuus vaikuttaa koulun toimintaan ei ole enää taattu. Lisäksi eri tiimit ja vastuutehtävät jatkuvat kussakin toimipisteessä, sillä toiminta jatkuu niissä nykyisellä tavalla. Yhtenäinen peruskoulu edellyttää yhtenäisen toimintakulttuurin varmistamiseksi uutena yhteisen johtoryhmän tai vaihtoehtoisesti johtoryhmien yhteistoimintaa vähintään koulujen nykyisen mallin tavoin. Näistä erillistehtävistä maksettavat korvaukset säilyvät siten nykyisellä tasolla.

Henkilöstövaikutukset

Kauniaisten suomenkielisessä perusopetuksessa on kaksi rehtorin virkaa. Mäntymäen koulun rehtori on toiminut virassaan vuodesta 2009 ja Kasavuoren koulussa toimii tällä hetkellä määräaikainen rehtori viran jäädessä ilman hoitajaa 2017. Hallinnollisesti yhtenäiseen yhden rehtorin järjestelmään voitaisiin siirtyä joko siten, että perustetaan uusi virka yhtenäiseen peruskouluun, jolloin lakkautettaisiin nykyiset virat, tai muutetaan nykyisistä rehtoriviroista toisen nimike yhtenäiskoulun rehtoriksi ja toinen lakkautettaisiin.

Koska virassa olevalla Mäntymäen koulun rehtorilla on kelpoisuus yhtenäiskoulun rehtorin tehtävään, siirtyisi hän yhtenäiskoulun rehtoriksi, jolloin Kasavuoren koulun rehtorin tehtävä muutettaisiin virka-apulaisrehtorin tehtäväksi, joka täytetään julkisen haun kautta. Toinen vaihtoehto on perustaa uusi yhtenäiskoulun rehtorin virka ja laittaa se julkiseen hakuun. Jos virassa olevaa rehtoria ei valittaisi uuteen rehtorin tehtävään, täytyisi hänelle kuitenkin jatkossakin maksaa nykyisen suuruista palkkaa esim. virka-apulaisrehtorina, jolloin tehty muutos olisi kustannuksiltaan hieman kalliimpi kuin nykytila. Kuntatyönantajien vastaukset hallinnolliseen yhtenäistämiseen ja yhden rehtorin yhtenäiskouluun ovat **oheismateriaalina** (15).

Henkilöstön kuulemiset

Opetushenkilöstölle tehtiin kysely yhden rehtorin alaisuudessa toimivasta yhtenäiskoulusta kahdessa rakennuksessa keväällä 2018. Kyselyn loppuun asti vastasi yhteensä 37 opettajaa, 22 yläkoulusta (30 aloitti vastaamisen) ja 15 alakoulusta (21 aloitti vastaamisen). Kyselyjen vastaukset ovat **oheismateriaaleina** (3 ja 4).

Vastausten mukaan Mäntymäen koulun opettajat kokevat hallinnollisesti yhtenäisen peruskoulun tärkeänä, mutta eivät kuitenkaan näe sen vahvistavan opettajien välistä dialogia tai lisäävän opettajien ja muun henkilökun-

nan arkikohtaamisia. He kokevat sen kuitenkin tukevan oppilaan oppimispolun jatkumoa sekä vahvistavan perusopetuksen yhtenäistä toimintakulttuuria.

Myös Kasavuoren koulun opettajat kokevat hallinnollisesti yhtenäisen peruskoulun tärkeänä, mutta kuten Mäntymäen opettajat, he eivät näe sen vahvistavan opettajien välistä dialogia tai lisäävän arkikohtaamisia. Lisäksi he eivät näe sen lisäävän esimiehen läsnäoloa tai oppilaiden ja opettajien hyvinvointia. Mäntymäen opettajien tavoin Kasavuoren opettajatkin kokevat hallinnollisesti yhtenäisen peruskoulun kuitenkin tukevan oppilaan oppimispolun jatkumoa sekä vahvistavan perusopetuksen yhtenäistä toimintakulttuuria.

Kasavuoren koulun opettajat jättivät perusopetuksen koulujen hallinnolliseen yhdistämiseen liittyvän kirjelmän (**oheismateriaali (5)**), jossa he ilmaisevat huolensa mahdollisesta hallinnollisesti yhtenäisestä perusopetuksen koulusta sekä toiveensa siitä, että kouluissa on jatkossakin omat rehtorit.

Toinen henkilöstön kuulemisen kierros järjestettiin syksyllä 2018, jolloin järjestettiin kolme keskustelutilaisuutta. Ensimmäinen tilaisuus pidettiin Kasavuoren koulun henkilöstölle 9.10.2018. Tilaisuudessa suomenkielisen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnan puheenjohtaja vastasi henkilökunnan kysymyksiin. Tilaisuuden muistio on **oheismateriaalina (6)**. Kasavuoren koulun henkilöstö ilmaisi huolensa koulun jaetun johtajuuden mallin jatkumisesta sekä rehtorin läsnäolosta koululla. Lisäksi he kokevat, että Mäntymäen koulun kanssa yhdessä tehty opetussuunnitelmatyö on jo nykyiselläänkin vahvistanut ja kehittänyt yhteisiä toimintamalleja.

22.10.2018 pidettiin vastaavanlainen keskustelutilaisuus Mäntymäen koulun opettajille. Tilaisuudessa suomenkielisen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnan puheenjohtaja vastasi henkilökunnan kysymyksiin. Keskustelussa Mäntymäen koulun henkilökunta toivoi selitystä ja syitä tarpeelle hallinnolliseen muutokseen.

23.10.2018 pidettiin kuuleminen koko suomenkieliselle perusopetukselle. Mukana tilaisuudessa oli suomenkielisestä opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnasta puheenjohtaja Satu Mollgren, jäsenet Ulla Laitinen, Jaana Hirvasvuopio ja Erkki Karimaa, kaupunginhallituksen edustaja Lauri Ant-Wuorinen, sivistystoimenjohtaja, opetuspäällikkö sekä kaupunginjohtaja. Tilaisuus aloitettiin ryhmätyöskentelyllä, jossa hallinnollista yhtenäiskoulua pohdittiin ryhmissä SWOT-analyysin avulla, ja tilaisuus päätettiin yhteiseen keskusteluun asiasta. Tilaisuudesta laadittu muistio sekä koonti SWOT-analyyseistä sekä osiosta ”vapaa sana” ovat **oheismateriaaleina (7 ja 8)**.

Tilaisuudessa henkilökunta esitti huolensa siitä, että he eivät ole saaneet käsitystä, mistä tarve hallinnolliselle yhtenäiskoululle on noussut. Opettajat toivat esiin, että nykyiselläänkin koulut tekevät paljon yhteistyötä ja kehittävät koulujen toimintaa. Lisäksi huoletti johtajan läsnäolo arjessa.

SWOT-analyyseissa tarkasteltiin nykytilaa sekä hallinnollista yhtenäiskoulua. Nykytilan etuihin ja hallinnollisesti yhtenäisen peruskoulun uunkiin tuli

kokonaisuudessaan eniten kommentteja. Nykytilan etuina nähtiin mm. rehtorin läsnäolo ja sen mukanaan tuoma turvallisuuden tunne, jaettu johtajuus ja yhteistyö koulujen välillä. Hallinnollisesti yhtenäisen peruskoulun uhkina nostettiin esiin mm. rehtorin läsnäolon jakautuminen kahteen erilliseen yksikköön, rehtoreiden välinen työnjako sekä oppilaiden ja henkilökunnan hyvinvointi.

Kauniaisten kouluyhdistyksen kannanotto

Kauniaisten kouluyhdistys on jättänyt koulujen hallinnollisesta yhdistämisestä kannanottonsa, jossa se ilmaisee huolensa mm. resurssien kohdentamisesta, koulujen toiminnan tukemisesta sekä henkilökunnan kannanhuomioimisesta. Kannanotto on **oheismateriaalina** (10).

Yhtenäiskouluselvitys

Suomenkielisen perusopetuksen yhtenäiskoulusta tehtiin selvitystyötä vuosina 2014-2016. Selvitystä on hyödynnetty myös hallinnollisesti yhtenäisen perusopetuksen selvityksessä. Selvitystyön eteneminen ja tulokset ovat luettavissa liitteineen valtuuston pöytäkirjasta 7.11.2016 § 54.

Yhteenveto

Opetustoimi edistää toiminnassaan aktiivisesti kaupungin strategiaa. Tavoite oppilaiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemisesta on jalkautunut koulujen toimintaan jo meneillään olevana lukuvuonna ja sen mukaista toimintaa on toteutettu ja toteutetaan erilaisin toiminnoin. Hyvinvoinnin edistämistä on kehitetty ja kehitetään koko perusopetuksessa yhteisesti.

Kauniaisten suomenkielisillä peruskouluilla on pitkä perinne yhdessä tehdystä koulujen kehittämistöistä ja -projekteista. Koulujen toiminnallista ja pedagogista yhtenäisyyttä rakennetaan jatkossakin aktiivisesti ja suunnitelmallisesti. Yhtenäisyys, erityisesti pedagoginen yhtenäisyys, täytyisi näkyä myös koulujen toimintatavoissa, oppimisympäristön järjestämisessä ja työtavoissa. Lisäksi jatkossa syvennetään ja monipuolistetaan koulujen välistä yhteistyötä entisestään ja luodaan uusia yhtenäisiä toimintamalleja, joilla varmistetaan mm. oppilaantuntemuksen siirtyminen siirtymävaiheissa.

Hallinnollisesti yhtenäinen peruskoulu ei muuta tilannetta oppilaiden kohtaamisissa siirtymissä koulusta toiseen. Oppilaalle tulee Kauniaisissa kaksi siirtymää: ensimmäinen siirtymä on esiopetuksesta perusopetukseen ja toinen alakoulusta yläkouluun. Siirtymien kohdalla tiedon välittyminen eri toimijoiden välillä on tärkeää. Opetussuunnitelmassa on kuvattu siirtymävaiheiden toiminta ja yhteistyö eri tahojen kanssa.

Suomenkielisen esiopetuksen mahdollisuudesta siirtyä koulun tiloihin tehdään selvitys vuoden 2019 aikana ja samassa yhteydessä tehdään selvitys koulujen tilojen käytöstä sekä riittävydestä.

Opetustoimessa katse on vahvasti tulevassa. Peruskoulujen yhdessä laatima opetussuunnitelma ja tulevaisuusohjelma ohjaavat koulujen toimintaa vastaamaan tulevaisuuden tarpeita ja haasteita linjaamalla tulevaisuuden tavoitteita ja toimintatapoja Kauniaisten suomenkielisessä perusopetuksessa.

sa. Tulevaisuusohjelma on vahvasti ankkuroitunut Kauniaisten kaupungin strategiaan.

Koulut tarvitsevat jatkossakin riittävästi johtohenkilöstöä, joiden pääasialliisiin tehtäviin kuuluu hallinto. Yhden rehtorin alaisuudessa toimiva kahteen eri rakennukseen sijoittuva n. 800 oppilaan yhtenäinen peruskoulu vaatii hyvän hallinnon varmistamiseksi rehtorin lisäksi riittävästi henkilöitä, joille on varattu työaika hallintotehtäviin. Muutoin vaarana on, että hallintotehtäviä siirtyy opettajille erilliskorvauksella. Lisäksi johtajan läsnäolo toimipisteissä on henkilökunnalle ja oppilaille tärkeää. Vaihtoehto, jossa n. 800 oppilaan peruskoulu toimisi ainoastaan rehtorin ja yhden virka-apulaisrehtorin johtamana, ei pystyisi vastaamaan siihen johtamisen ja hallinnoinnin tarpeeseen, mikä kahden toisistaan erillään olevan toimipisteen arjessa tulee esiin. Tällöin tarpeeseen tulisi vielä lisäksi opettajatyön ohessa toimiva apulaisrehtori tai apulaisrehtoreita.

Vaihtoehto, jossa kouluja johtaa rehtorin lisäksi kaksi virka-apulaisrehtoria on kustannuksiltaan huomattavasti nykytilaa kalliimpi, mutta takaisi hallintoon riittävästi henkilöitä. Vaihtoehdon haasteena on jaetun johtajuuden varmistaminen sekä toimivallan jakaminen rehtoreiden kesken. Lisäksi haasteeksi tulee jaetun johtamisen mallin jatkaminen.

Vaihtoehto, jossa rehtorin ja virka-apulaisrehtorin rinnalle otetaan 1-2 apulaisrehtoria, nostaa hallinnon kustannuksia hieman nykyisestä, mutta johtamisessa säilyy kuitenkin nykyinen määrä henkilöitä. Opetustyönsä ohessa toimiva apulaisrehtori tai vararehtori on johtamiskokonaisuudessa pieni kustannuslisä. Tämä ratkaisu olisi kuitenkin kuten nykytila henkilöstömäärältään, mutta toisi mukanaan toimivaltakysymyksiä rehtorin ja virka-apulaisrehtorin välillä, joista saattaa aiheutua epäselvyyttä henkilökunnan keskuudessa. Vaihtoehdossa olisi suurena haasteena tehtävien jakaminen siten, että kummassakin koulussa koetaan päättävän rehtorin läsnäolo riittävänä.

Vaihtoehto, jossa kouluja johtaisi rehtori ja yksi virka-apulaisrehtori olisi kustannuksiltaan hieman nykyistä kahden rehtorin ja kahden apulaisrehtorin johtamisjärjestelmää edullisempi, mutta ei merkittävästi. Tällöin kuitenkin johtamisessa olisi kaksi henkilöä nykytilaa vähemmän ja johtaminen keskittyisi vahvasti rehtoriin ja virka-apulaisrehtoriin, jotka olisivat ainoat henkilöt, jotka tekevät pääasiassa hallintotehtäviä. Tämä voisi aiheuttaa johtamistyön jakautumisen toimipisteittäin, jolloin yhtenäisen perusopetuksen rakentaminen vaikeutuu jopa nykytilannetta haastavammaksi. Lisäksi vaarana on, että hallinnon tehtäviä siirtyy opettajille erilliskorvauksella.

Yhtenäisyyttä tulee rakentaa aktiivisesti ja suunnitelmallisesti. Yhtenäisyyden, erityisesti pedagogisen yhtenäisyyden, täytyy näkyä myös koulun arjessa ja opettajien työn organisoinnissa. Pedagogisesti yhtenäisessä peruskoulussa suunnittelu ja toteuttaminen tehdään alusta alkaen pedagogisen yhtenäisyyden näkökulmasta. Se tarkoittaa yhteisen sävelen löytämistä toimintatavoissa, oppimisympäristön järjestämisessä ja työtavoissa. Yhtenäisyyden rakentumista hidastaa ja vaikeuttaa kuitenkin se tosiasia, että erilaisia asiantuntijuuksia sisältävässä kouluorganisaatiossa yksittäisen opettajan työ näyttäytyy itsenäisenä ja antaa opettajalle pedagogisen vapauden omassa opetuksessa. Tästä syntyy koulun sisälle lukuisia erilaisia

tulkintoja siitä, mitä opettajan työ oikein on. Siksi opettajien päivittäiset kohtaamiset koulun arjessa ovat merkityksellisiä. Ne muokkaavat koko koulu-yhteisöä ja vaikuttavat myös yhtenäisyyden määrään ja yhteisöllisyyden asteeseen.

Koulujen hallinnollinen yhdistäminen ei tuo automaattisesti pedagogista muutosta vaan yhtenäisyyden kasvattaminen vaatii yhteistyötä ja yhteistä oppimisenäkemystä, jota toteutetaan toiminnassa. Suomenkielisessä perusopetuksessa yhtenäistä toimintakulttuuria ja oppimisenäkemystä edistetään ja on edistetty yhdessä laaditun opetussuunnitelman, tulevaisuusohjelman ja lukuvuosisuunnitelmien avulla.

Henkilöstön kuulemisten ja kouluyhdistyksen kannanoton perusteella hallinnolliseen yhtenäiskouluun siirtyminen ei saa koulujen opettajakuntien eikä huoltajien tukea.

Mikäli valiokunta selvityksestä huolimatta päätyisi perustamaan hallinnollisesti yhtenäisen peruskoulun, tulee päätös perustella selkeästi, siinä tulisi ehdottaa kaupunginhallitukselle uuden vakanssin perustaminen sekä muut vakansseihin liittyvät muutokset, taloudellisen resurssin osoittaminen, selkeästi määritellä uusi johtamisjärjestelmä sekä kuinka ja millä aikataululla siihen siirrytään.

Oheismateriaali:

1. Kauniaisten suomenkielisen opetustoimen johtamis- ja toimintarakente
2. Rehtorin työnkuva
3. Henkilöstökyselyn tulokset – Kasavuoren koulu
4. Henkilöstökyselyn tulokset – Mäntymäen koulu
5. Kasavuoren koulun opettajien lausunto (ilman nimiä)
6. Kasavuoren koulun opettajien kuulemisen muistio
7. Koko henkilöstön kuulemistilaisuuden muistio
8. Koko henkilöstön kuulemistilaisuus: SWOT-analyysin tulokset
9. Ruotsinkielisten koulujen henkilöstökyselyn tulokset
10. Kauniaisten kouluyhdistyksen kannanotto
11. Peruskoulut pääkaupunkiseudulla
12. Espoon peruskoulut
13. Helsingin yhtenäiskoulut
14. Vantaan peruskoulut
15. KT:n lausunto
16. Kustannusten vertailu
17. Selvityksessä hyödynnetyn taustamateriaalin listaus

Sivistystoimenjohtaja:

Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta esittää KH:lle, että suomenkielisessä perusopetuksessa jatketaan nykyisellä johtamisjärjestelmällä, jossa Mäntymäen koulussa ja Kasavuoren koulussa on kussakin oma rehtori ja apulaisrehtori, koska tehdyn selvityksen perusteella hallinnollisesti yhtenäiseen peruskouluun siirtymiselle ei ole pedagogisia, toiminnallisia tai taloudellisia perusteita.

Edelleen valiokunta perustelee kantaansa seuraavasti: Opetustoimi edistää aktiivisesti kaupungin strategian toteutumista myös nykyisessä toiminnas-

saan. Hyvinvoinnin edistämistä kehitetään koko perusopetuksessa yhteisesti. Hallinnollisesti yhtenäinen peruskoulu ei myöskään muuta tilannetta oppilaiden kohtaamisissa siirtymässä koulusta toiseen. Oppilaalle tulee Kauniaisissa edelleen kaksi siirtymää: ensimmäinen siirtymä on esiopetuksesta perusopetukseen ja toinen alakoulusta yläkouluun.

Opetustoimissa katse on vahvasti tulevassa. Peruskoulujen yhdessä laatima opetussuunnitelma ja tulevaisuusohjelma ohjaavat koulujen toimintaa vastaamaan tulevaisuuden tarpeita ja haasteita linjaamalla tulevaisuuden tavoitteita ja toimintatapoja Kauniaisten suomenkielisessä perusopetuksessa. Tulevaisuusohjelma on vahvasti ankkuroitunut Kauniaisten kaupungin strategiaan.

Koulut tarvitsevat jatkossakin riittävästi johtohenkilöstöä, joiden pääasiallisiin tehtäviin kuuluu hallinto.

Koulujen toiminnallista ja pedagogista yhtenäisyyttä tulee jatkossakin rakentaa aktiivisesti ja suunnitelmallisesti. Yhtenäisyyden, erityisesti pedagogisen yhtenäisyyden, täytyy näkyä myös koulujen toimintatavoissa, oppimisympäristön järjestämisessä ja työtavoissa. Lisäksi tulisi syventää ja monipuolistaa koulujen välistä yhteistyötä entisestään ja luoda uusia yhtenäisiä toimintamalleja, joilla varmistetaan mm. oppilaantuntemuksen siirtymisen siirtymävaiheissa.

.....

Esittelijän asian esittelyn jälkeen valiokunta kävi keskustelua perusopetuksen johtamisjärjestelmän eri vaihtoehtoista.

Jäsen Laitisen ehdotuksesta puheenjohtaja hyväksyi neuvottelutauon, joka kesti noin 40 minuuttia (noin klo 18:03-18:43).

Neuvottelutauon jälkeen puheenjohtaja esitti jäsenten Laitinen, Aro ja Tuomela kannattamana päätösehdotukseksi seuraavaa:

Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta esittää KH:lle, että Mäntymäen ja Kasavuoren kouluja ei yhdistetä hallinnolliseksi yhtenäiskouluksi.

Edelleen valiokunta perustelee kantaansa seuraavasti:

- Valiokunnan toiveena on yhtenäinen kauniaislainen opintopolku.
- Kasavuoren ja Mäntymäen kouluissa on tehty paljon arvokasta ja menestyksestä työtä oppilaan turvallisen koulupolun ja yhtenäisen opetuksen eteen. Tämän työn toivotaan edelleen jatkuvan ja syventyvän.
- Hallinnollisen yhteistyön uudelleen mallintaminen voisi entisestään vahvistaa yhtenäistä toimintakulttuuria ja oman toimintakulttuurin kehittämistä samassa suunnassa, kuten OPS16 suosittaa.
- Valiokunta näkee, että hallinnollinen järjestely ei uhkaisi toimivaa ja laajasti arvostettua Kasavuoren jaetun johtamisen mallia. Järjestely voisi mahdollistaa mallin toiminnan sekä periaatteiden vahvistamisen ja levittämisen koko peruskoulussa.
- Kouluyhdistyksen esittämä vanhempien vastustus hallinnollista yhte-

näiskoulua vastaan ja opettajien voimakkaat kannanotot osoittavat, että hallinnollista yhtenäiskoulua ei ole syytä tässä vaiheessa perustaa.

Ruotsinkielisellä puolella on ehdotettu, että siirrytään pysyvästi järjestelmään, jossa kahta eri koulua johtaa yksi rehtori ja kussakin yksikössä on oma virka-apulaisrehtori. Tätä on perusteltu mm. työskentelyllä kohti yhtenäistä pedagogiikkaa ja johdonmukaista opetuksen ja opettajuuden strategiaa uuden OPSin mukaisesti. Tällaista mallia ei ole selvitetty suomenkielisellä puolella.

Valiokunta kokee, että koulupuolten tasa-arvon toteutuminen on tärkeää. Tämä edellyttää samansuuruisia resursseja hallintoon ja rakenteiden samankaltaisuutta. Mm. opetuspäälliköiden tehtäväkuvat tulisi olla samansältöiset.

Lisäksi valiokunta päättää palata vielä muissa asioissa sihteeripooliin.

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:

Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta esittää KH:lle, että Mäntymäen ja Kasavuoren kouluja ei yhdistetä hallinnolliseksi yhtenäiskouluksi.

Edelleen valiokunta perustelee kantaansa seuraavasti:

- Valiokunnan toiveena on yhtenäinen kauniaslainen opintopolku.
- Kasavuoren ja Mäntymäen kouluissa on tehty paljon arvokasta ja menestyksekkästä työtä oppilaan turvallisen koulupolun ja yhtenäisen opetuksen eteen. Tämän työn toivotaan edelleen jatkuvan ja syventyvän.
- Hallinnollisen yhteistyön uudelleen mallintaminen voisi entisestään vahvistaa yhtenäistä toimintakulttuuria ja oman toimintakulttuurin kehittämistä samassa suunnassa, kuten OPS16 suosittaa.
- Valiokunta näkee, että hallinnollinen järjestely ei uhkaisi toimivaa ja laajasti arvostettua Kasavuoren jaetun johtamisen mallia. Järjestely voisi mahdollistaa mallin toiminnan sekä periaatteiden vahvistamisen ja levittämisen koko peruskoulussa.
- Kouluyhdistyksen esittämä vanhempien vastustus hallinnollista yhtenäiskoulua vastaan ja opettajien voimakkaat kannanotot osoittavat, että hallinnollista yhtenäiskoulua ei ole syytä tässä vaiheessa perustaa.

Ruotsinkielisellä koulupuolella on ehdotettu, että siirrytään pysyvästi järjestelmään, jossa kahta eri koulua johtaa yksi rehtori, ja kussakin yksikössä on oma virka-apulaisrehtori. Tätä on perusteltu mm. työskentelyllä kohti yhtenäistä pedagogiikkaa ja johdonmukaista opetuksen ja opettajuuden strategiaa uuden OPSin mukaisesti. Tällaista mallia ei ole selvitetty suomenkielisellä puolella.

Valiokunta kokee, että koulupuolten tasa-arvon toteutuminen on tärkeää. Tämä edellyttää saman suuruisia resursseja hallintoon ja rakenteiden samankaltaisuutta. Mm. opetuspäälliköiden tehtäväkuvat tulisi olla saman sisältöiset.

Lisäksi valiokunta päättää palata vielä muissa asioissa sihteeripooliin.

KH 28.01.2019 § 11

KJ:

KH päättää suomenkielisen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnan esityksen 17.1.2019 (§ 4) mukaisesti, että Mäntymäen ja Kasavuoren kouluja ei yhdistetä hallinnolliseksi yhtenäiskouluksi; sen sijaan suomenkielinen opetustoimi jatkaa ja syventää päätöksessä mainituin perusteluin työtään oppilaan turvallisen koulupolun ja yhtenäisen opetuksen eteen.

Lisäksi KH päättää merkitä tiedoksi suomenkielisen opetustoimen selvityksen yhtenäisestä peruskoulusta.

.....

Varapuheenjohtaja Rintamäki-Ovaskan kannatettu (Salminen ym.) ehdotus asian palauttamisesta esityksen valmistelemiseksi rehtorimallista päätöksessä mainitun mukaisesti ja siinä esitetyin perusteluin, hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:

KH päätti palauttaa asian ja pyytää että sille valmistellaan viimeistään 25.3.2019 mennessä esitys rehtorimallista, jossa suomenkielisen perusopetuksen ala- ja yläkoulua johtaa yhteinen rehtori ja molemmilla kouluilla on virka-apulaisrehtori. KH pyytää myös esitystä uuden julkiseen hakuun laitettavan rehtori- vakanssin perustamisesta sekä järjestelyistä virka-apulaisrehtorien vakanssien suhteen sekä toiminnan aloittamisjanakohdasta.

Malli vastaa rehtorimallia, josta on esitys ruotsikielisessä perusopetuksessa. Tässä mallissa koulut ovat edelleen omia yksiköitään ja niillä on omat budjetit. Kauniaisissa molemmilla kieliryhmillä tulee olla yhtäläiset johtamismallit perusopetuksessa. Ruotsin- ja suomenkielisten opetustoimien toiminta ei eroa siinä määrin toisistaan, että erilainen johtamisjärjestelmä, eli rehtorimalli olisi tarpeen. Myös opetuspäälliköiden toimenkuvat tulee olla yhtäläiset siten, että heidät vapautetaan koulujen operatiivisesta luotsaamisesta ja johtamisesta.

Rehtorimalli, jota nyt esitetään selvitetäväksi, ei todennäköisesti ole taloudellisesti edullisempi vaihtoehto kuin nykyinen malli, mutta toisi pedagogisia ja toiminnallisia etuja. Taloudelliset vaikutukset sekä lisämäärärahan tarve tulee selvittää tulevassa esityksessä.

KH haluaa lisätä hallinnollista ja johtamisresurssia sekä vahvistaa juridista esimiesosaamista suomenkielisessä perusopetuksessa. Tämä vaihtoehto takaisi hallintoon riittävästi henkilöitä ja vastaisi myös Mäntymäen koulun oppilasmäärän kasvuun.

KH toteaa, että uuden johtamismallin kautta tavoitellaan koulujen syvenevää yhteistyötä ja toimintakulttuuria, oppilaiden yhtenäisen kauniaislaisen opintopolun kehittämistä, opettajien yhteistyötä ja resurssien yhteiskäyttöä sekä opettajuuden vahvistamista.

SOVV 13.3.2019

KH päätti 28.1.2019 § 11 palauttaa hallinnollisen yhtenäiskouluasian ja pyysi esitystä rehtorimallista, jossa suomenkielisen perusopetuksen ala- ja yläkoulua johtaa yhteinen rehtori ja molemmilla kouluilla on virka-apulaisrehtori. Lisäksi KH pyysi esitystä uudesta julkiseen hakuun laitettavasta rehtorivakanssin perustamisesta sekä järjestelyistä virka-apulaisrehtorien vakanssien suhteen sekä toiminnan aloittamisajankohdasta. Esityksen tulee vastata rehtorimallia, josta SUUS päätti 22.1.2019 § 5. KH merkitsi asian tiedoksi ja perusti vakanssit 28.1.2019 § 12 ruotsinkielisen perusopetuksen osalta 1,5 vuoden kokeilun jälkeen. Koulut jatkavat edelleen omina tulosityksikköinä.

KH haluaa lisätä hallinnollista ja johtamisresurssia sekä vahvistaa juridista esimiesosaamista suomenkielisessä perusopetuksessa. Sen mukaan tämä vaihtoehto takaisi hallintoon riittävästi henkilöitä ja vastaisi myös Mäntymäen koulun oppilasmäärän kasvuun.

KH toteaa, että uuden johtamismallin kautta tavoitellaan koulujen syvenevää yhteistyötä ja toimintakulttuuria, oppilaiden yhtenäisen kauniaislaisen opintopolun kehittämistä, opettajien yhteistyötä ja resurssien yhteiskäyttöä sekä opettajuuden vahvistamista.

Taloudelliset vaikutukset

Ruotsinkielisessä perusopetuksessa yhteiseen rehtorin ja kahden virka-apulaisrehtorin malliin siirtyminen ei lisännyt henkilöstön kokonaismäärää, huolimatta siitä, että virka-apulaisrehtoreiden opetusvelvollisuus on huomattavasti opettajan opetusvelvollisuutta pienempi. Ruotsinkielisessä opetuksessa oppilasmäärät ovat pienentyneet, mikä on johtanut siihen, että henkilöstöä on tarvetta enemmän. Tästä johtuen virka-apulaisrehtorien paikkojen täyttäminen voidaan tehdä henkilöstön määrää lisäämättä. Arvioitu kustannusten kasvu on noin 20 000 euroa vuodessa. KH lakkautti erilliset ala- ja yläkoulun rehtorinvirat ja perusti uuden perusopetuksen rehtorin viran sekä kaksi perusopetuksen virka-apulaisrehtorin virkaa 1.8.2019 lähtien. Perusopetuksen rehtorin virkaan siirretään nykyisen yläkoulun rehtorinviranhoitaja sivistystoimenjohtajan päätöksellä hallintosäännön § 36 ja kunnallisen viranhaltijalain § 24 mukaisesti. Koulut pysyvät kuitenkin omina tulosityksikköinä.

Suomenkielisessä perusopetuksessa sitä vastoin on ollut tasainen oppilasmäärän kasvu useamman vuoden peräkkäin ja kasvu jatkuu edelleen. Oppilasmäärän kasvu näkyy erityisesti Mäntymäen koulussa. Ruotsinkielisten koulujen johtamismallia vastaava malli suomenkielisessä perusopetuksessa tarkoittaisi lisäystä henkilöstömäärään. Aivan kuten ruotsinkielisessä perusopetuksessa malliin siirtyminen tarkoittaisi, että suomenkielisten koulujen nykyiset rehtorin virat lakkautetaan ja tilalle perustetaan uusi perusopetuksen yhteinen rehtorinvirka, johon hallintosäännön § 36 ja kunnallisen viranhaltijalain § 24 siirretään nykyinen virassa oleva alakoulun rehtori sivistystoimenjohtajan päätöksellä. Uudet virka-apulaisrehtorien tehtävät laitetaan avoimeen hakuun aivan kuten ruotsinkielisessä perusopetuksessa. Koska ruotsinkielisessä opetuksessa siirrettiin virassa oleva rehtori uuteen

perusopetuksen yhteiseen rehtorin virkaan, on perusteltua, että suomenkielisessä opetuksessa toimitaan samalla tavoin.

Virkaehtosopimus (OVTES) määrittelee rehtoreiden palkan koulun koon (oppilasmäärä ja henkilöstö) mukaan. Kauniaisten suomenkielisten perusopetuksen kouluista (n. 800) muodostettavan yhtenäiskoulun rehtorin tehtäväkohtainen kuukausipalkka olisi n. 4 750 euroa (OVTES 2018). Rehtorilla on sopimuksen mukaan vuosisidonnaisia lisiä enintään kolme: 10 v. (5 %), 15 v. (5 %) ja 20 v. (10 %). Virka-apulaisrehtorin palkka määräytyy yhtenäiskoulun rehtorin tehtäväkohtaisesta palkasta, vähentämällä siitä 7 %. Yhtenäiskoulun virka-apulaisrehtorin tehtäväkohtaisen palkan suuruus on siten n. 4 420 euroa. Virka-apulaisrehtorin vuosisidonnaiset lisät ovat kuten rehtorin. Lisäksi rehtorille maksetaan tehtävän vaativuudesta n. 120 euroa kuukaudessa sekä tehtäväkohtaista korotusta n. 400 euroa.

Rehtoreilla opetustuntimäärä on koulun koosta riippuen 38-494 tuntia vuodessa, suurissa kouluissa työnantaja voi kuitenkin vahvistaa opetusmäärän nollassi. Rehtorin opetusmäärää vahvistettaessa otetaan huomioon mm. oppilaitoksen koko, johdettavien määrä, koululle määrätty erityinen koulutustehtävä, useamman koulun johtaminen, rehtorin budjettivastuu ja muut paikalliset erityisolosuhteet. Virka-apulaisrehtoreiden opetusvelvollisuus määräytyy rehtorin opetusvelvollisuuden mukaisesti.

Rehtorilta ja virka-apulaisrehtoreilta vaaditaan opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (98/1998) mukainen kelpoisuus. Lisäksi heillä täytyy olla Opetushallituksen hyväksymien perusteiden mukainen opetushallinnon tutkinto.

Perusopetuksen yhteisen rehtorin ja kahden virka-apulaisrehtorin johtamismalli lisää suomenkielisen perusopetuksen johtamiskustannukset nykyisestä n. 174 000 eurosta (sisältää myös apulaisrehtoreiden korvaukset ja huojennukset) noin 248 000 euroon vuodessa. Lisäys perusopetuksen kustannuksiin on vuosittain noin 74 000 euroa. Summassa ei ole huomioitu muita johtamisen tukirakenteita, joita tarvitaan 800 oppilaan koulun johtamisessa. Johtamisen jakamisesta aiheutuvia kustannuksia ovat esim. erityistehtävät ja opetusvelvollisuuden huojentaminen. Suomenkielisessä perusopetuksessa on budjetin korottamiselle tarvetta myös opetuksen monimuotoistumisesta johtuen: suomi toisena kielen opetukseen tarvitaan yksi tuntiopettaja lisää, erityisopetukseen vahvistettava kolmas ryhmä, Mäntymäkeen yksi opetusryhmä lisää. Mikäli tämä kustannuksiltaan kalliimpi malli otetaan käyttöön, tarvitaan suomenkielisen perusopetuksen budjettia korottaa n. 203 000 euroa (S2-opettaja n. 43 000 euroa, luokanopettaja n. 43 000 euroa, erityisluokanopettaja n. 43 000 euroa, johtamismalli noin 74 000 euroa). Opetuksen monimuotoistuminen aiheuttaa myös paineita opetuksen tukena olevan henkilöstön palkkaamiseen. Kalliin johtamismallin sijasta lisämäärärahat ja budjetin kasvattaminen olisi tarpeellista kohdistaa opetukseen.

Toiminta perusopetuksen kouluissa

Kauniaislainen koulupolku on yhtäläinen ruotsinkielisessä ja suomenkielisessä opetuksessa. Kummassakin oppilaat käyvät 1-6 luokat alakoulussa ja siirtyvät sieltä yläkouluun. Suomenkielisten ja ruotsinkielisten koulujen

toiminta ja toimintaympäristö poikkeavat kuitenkin toisistaan monin tavoin. Yksi erilaiseen toimintaan johtava tekijä on tuntijako, jossa ero johtuu mm. opetuskielestä. Suomenkielisessä perusopetuksessa on käytössä kaksi erilaista tuntijakoa, sillä kielikylypyopetuksella on oma tuntijakonsa. Ruotsinkielisissä kouluissa ei ole kielikylypyopetusta, mutta kielitarjonnassa on ”modersmålsinriktad finska”. Lisäksi suomenkielisessä opetuksessa on merkittävä osa oppilaita, joiden äidinkieli on muu kuin suomi tai ruotsi, minkä seurauksena suomi toisena kielen opetuksen määrä on kasvanut vuosittain. Suomenkielisessä opetuksessa on myös kaksi perusopetukseen valmistavaa luokkaa sekä yksi maahanmuuttajaoppilaiden monimuoto-opetuksen ryhmä, mitkä puuttuvat ruotsinkielisestä opetuksesta. Suomenkielisissä kouluissa on kolme erityisluokkaa.

Suomenkieliset peruskoulut

Oppilaita 435 + 344 = 779
Yleisopetuksen ryhmiä 24 + 19
Opettajia 32 + 33
Avustajia 6 + 3,7
Koulunuoriso-ohjaajia 1 + 1
Kielikylypyopetusryhmiä 6 + 3
Erityisopetuksen ryhmiä 2 + 1
Perusopetukseen valmistavan opetuksen ryhmiä 1 + 1
Maahanmuuttajien monimuoto-opetuksen ryhmä 1

Ruotsinkieliset peruskoulut

Oppilaita 372 + 327 = 699
Yleisopetuksen ryhmiä 22 + 19
Opettajia 30 + 33
Avustajia 10 + 3

Ruotsinkielisessä opetuksessa esiopetus on siirtymässä koulun yhteyteen, joten oppilailla jää pois yksi siirtymävaihe koulupolkunsa aikana ja ainoa siirtyminen tapahtuu perusopetuksen aikana siirryttäessä alakoulusta yläkouluun. Tämä siirtyminen on suomenkielisilläkin oppilailla ja lisäksi he aloittavat koulupolun siirtymällä esikoulusta alakouluun. Rehtorimallin muutos ei muuta tätä tilannetta. Selvitys suomenkielisen esiopetuksen siirtämisestä toimimaan koulun tiloihin aloitetaan syksyllä 2019.

Ruotsinkielisessä perusopetuksessa pilotoitiin hallinnollista rehtoria kahden lukuvuoden ajan (2017-2018 ja 2018-2019). Pilotoinnin aikana rehtorin ja virka-apulaisrehtoreiden välistä vastuujakoa on koko ajan kehitetty ja tämä työ jatkuu edelleen. Operatiivisen johtamisen malli muokkautuu aina koulun toiminnassa esiin nousevien tarpeiden vaatimukseen. Suomenkielisessä perusopetuksessa vastaavanlainen pilotointi voisi alkaa syksyllä 2019 ja jatkua lukuvuoden 2021 loppuun. Kuten ruotsinkielisissä peruskouluissa oli pilotoinnin aloittamisen aikaan, on suomenkielisissä peruskouluissakin tällä hetkellä ainoastaan yksi virassa oleva rehtori, joka siten toimisi hallinnollisena rehtorina pilotoinnin ajan. Pilotoinnin ajaksi valittavat virka-apulaisrehtorit voidaan hakea määrääjäksi joko julkisella haulla tai sisäisellä haulla koulujen henkilöstöstä. Mikäli virka-apulaisrehtorit valitaan nykyisestä henkilöstöstä, tarvitaan heidän virkojaan hoitamaan pilotoinnin ajaksi sijaiset.

Pilotointia arvioidaan henkilöstökyselyillä kaksi kertaa: vuoden 2019 lopussa tai tammikuussa 2020 ja vuoden 2020 lopussa tai tammikuussa 2021. Pilotoinnin aikana arvioidaan myös jaetun johtamisen mallin ja käytänteiden

den tilannetta. Jaettu johtajuus on ehdoton edellytys laajan pedagogisen johtamisen onnistumiselle. Jaetun johtamisen mallin toteutuessa koko henkilöstö pääsee osallistumaan yhteisten asioiden valmisteluun ja päätöksentekoprosessiin. Suurissa kouluissa ei siis riitä, että hallinnollisia ja johtamisen tehtäviä on jaettu rehtorin ja virka-apulaisrehtorien kesken, vaan tarvitaan lisäksi johtamisrakenteita, joilla vastataan erilaisiin kehittämistarpeisiin, pedagogisiin ratkaisuihin jne. Tällaiset ratkaisut aiheuttavat myös kustannuksia esim. erityistehtäväkorvauksina tai opetuksen huojennuksina. Rehtori vastaa kuitenkin aina koulun toiminnasta. Virka-apulaisrehtorin tehtävän on oltava merkityksellinen ja siksi nykyistä jaetun johtajuuden mallia on tarkasteltava kokonaisuudessaan. Edes hallinnollinen rehtori ei voi keskittyä ainoastaan hallintoon vaan hänen on oltava mukana myös pedagogisessa kehittämisessä.

Suomenkielisessä perusopetuksessa on tehty lähes 20 vuoden ajan systemaattisesti työtä perusopetuksen pedagogisen ja toiminnallisen yhtenäisyyden eteen. Kaiken toiminnan lähtökohta on yhtenäisyys ja toimintaa ohjaa koko perusopetuksen yhdessä laatimat suunnitelmat. Suomenkielisessä perusopetuksessa toteutetaan yhdessä laadittua opetussuunnitelmaa, tulevaisuusohjelmaa ja vuosittaista toimintasuunnitelmaa. Tämä toimintamalli on varmistanut ehyen koulupolun oppilaalle. Myös siirtymisissä perusopetukseen ja perusopetuksen sisällä toteutetaan näitä yhteisiä suunnitelmia. Koulujen pedagogista ja toiminnallista yhtenäisyyttä edistetään lisäksi yhteisillä hankkeilla, henkilöstökoulutuksilla ja toiminnansuunnitteluilla, joiden toteuttamista varten koulujen yhteissuunnittelu-aika on laitettu pidettäväksi samaan aikaan. Yhtenäisyyttä on rakennettu ja rakennetaan kaikilla tasoilla, johdosta opettajiin, hallinnosta arkeen. Peruskoulujen rehtorit, apulaisrehtorit ja johtoryhmät tekevät tiivistä yhteistyötä yhtenäisen toimintakulttuurin vahvistamiseksi. Koulujen toiminnan kehittämisen eri hankkeet, kerhotoiminta ja kielikylpytoiminta toimivat koko perusopetuksessa yhteisesti. Yhteistä toimintakulttuuria edistetään lisäksi yhteisillä tapahtumilla ja monialaisilla oppimiskokonaisuuksilla.

Opetuspäälliköiden tehtävänä on vastata kasvatuksen ja opetuksen pedagogisesta kehittämisestä ja seurannasta sekä oppilashuollosta ja oman tulosalueensa toiminnan ja talouden koordinoinnista. Opetuspäälliköiden tehtäväkuva on **oheismateriaalina**. Tehtäväkuva täydentää toimivallan siirtäminen (SOVV 7.9.2017 § 49, 22.8.2018 § 67 ja 13.12.2018 § 96). Tehtäväkuva ja sitä täydentävä toimivallan siirtäminen ovat suomenkielisen ja ruotsinkielisen opetuksen opetuspäälliköillä samanlaiset. Pedagogisen johtamisen merkitystä on painotettu viime vuosina sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Pedagogista johtamista pitää toteuttaa kaikilla opetus- ja sivistystoimen tasoilla: opettajat opetuksessaan, rehtorit kouluissa, opetuspäälliköt ja sivistystoimenjohtaja omassa työssään ja päätöksenteossaan. Hallinnollista ja pedagogista työtä ei voi täysin erottaa toisistaan.

Henkilöstön kuulemisten, joista viimeisin oli KH:n kanssa 5.3.2019, ja kouluyhdistyksen kannanoton perusteella hallinnolliseen yhtenäiskouluun siirtyminen ei saa koulujen opettajakuntien eikä huoltajien tukea. KH:n kuulemistilaisuuden muistio on **oheismateriaalina**.

Mikäli valiokunta annetuista selvityksistä huolimatta päätyy perustamaan suomenkieliseen perusopetukseeni yhteisen rehtorinviran (koulut pysyvät

kuitenkin omina tulosityksikköinä), jonka apuna toimii kaksi virka-apulaisrehtoria, tulee muutosta edeltää kahden lukuvuoden mittainen pilotointi. Pilotoinnin ajan yhteisen perusopetuksen rehtorin tehtävää hoitaa nykyisin alakoulun virassa oleva rehtori. Virka-apulaisrehtorit valitaan joko julkisella haulla tai sisäisessä haussa koulujen henkilöstöstä. Hallintosäännön § 33 mukaisesti opetuspäällikkö tekee päätöksen nykyisen alakoulun rehtorin siirrosta perusopetuksen rehtorin virkaan pilotoinnin ajaksi sekä päätökset virka-apulaisrehtorien palkkaamisesta määrääjäksi.

Pilotoinnin mahdollistamiseksi suomenkielisen opetuksen budjettia kasvatetaan 203 000 eurolla vuosina 2020 ja 2021 sekä vuodelle 2019 (syyslukukausi) KH myöntää 83 000 euron lisämäärärahan. Lisämäärärahalla ja budjetin kasvattamisilla mahdollistetaan sekä rehtorimalli että opetustoiminnan monimuotoistuminen. Pilotointi aloitetaan syksyllä 2019.

Yhteisen rehtorin ja siihen liittyvän johtamismallin vaihtoehdot

Vaihtoehto 1:

Tehtyjen selvitysten perusteella sekä henkilöstön ja huoltajien kannat huomioiden suomenkielisessä perusopetuksessa jatketaan nykyisellä johtamisjärjestelmällä, jossa Mäntymäen koulussa ja Kasavuoren koulussa on kussakin oma rehtori ja apulaisrehtori. Kasavuoren koulun rehtorin paikka laitetaan julkiseen hakuun. Useiden vuosien ajan tehty pedagoginen kehittäminen, kasvatustyö, jaetun johtamisen malli ja läheinen yhteistyö koulujen välillä jatkuu.

Tässä vaihtoehdossa hallinnolliset järjestelyt eivät tuota lisää kustannuksia. Opetuksen monimuotoistumisen kustannukset johtamismallista riippumatta ovat noin 119 000 euroa.

Vaihtoehto 2:

Suomenkielisessä perusopetuksessa tehdään vastaavanlainen pilotointi kuin ruotsinkielisessä perusopetuksessa. Pilotointi voisi alkaa syksyllä 2019 ja jatkua lukuvuoden 2021 loppuun. Nykyinen virassa oleva rehtori toimisi hallinnollisena rehtorina pilotoinnin ajan. Ennen pilotoinnin aloittamista virassa olevaa rehtoria kuullaan. Pilotoinnin ajaksi valittavat virka-apulaisrehtorit voidaan hakea määrääjäksi joko julkisella haulla tai sisäisellä haulla koulujen henkilöstöstä. Mikäli virka-apulaisrehtorit valitaan nykyisestä henkilöstöstä, tarvitaan heidän virkojaan hoitamaan pilotoinnin ajaksi sijaiset. Hallintosäännön § 33 mukaisesti opetuspäällikkö tekee päätöksen nykyisen alakoulun rehtorin siirrosta perusopetuksen rehtorin virkaan pilotoinnin ajaksi sekä päätökset virka-apulaisrehtorien palkkaamisesta määrääjäksi. Pilotoinnin tulosten arvioinnin jälkeen tehdään päätös jatkosta.

Tässä vaihtoehdossa suomenkielisen opetuksen budjettia tulisi lisätä 203 000 eurolla (johtamismallin kustannus 74 000 euroa) vuosina 2020 ja 2021 sekä vuodelle 2019 (syyslukukausi) haettava 83 000 euron lisämäärärahaa (johtamismallille 31 000). Lisämäärärahalla ja budjetin kasvattamisilla mahdollistetaan sekä pilotoitava rehtorimalli että opetustoiminnan monimuotoistuminen.

Vaihtoehto 3a:

Suomenkielisessä perusopetuksessa siirrytään ilman pilotointia samanlaiseen johtamismalliin kuin ruotsinkielisessä perusopetuksessa. Malliin siirtyminen tarkoittaa, että suomenkielisten koulujen nykyiset rehtorin virat lakautetaan ja tilalle perustetaan uusi perusopetuksen yhteinen rehtorinvirka, johon hallintosäännön § 36 ja kunnallisen viranhaltijalain § 24 noudattaen siirretään nykyinen virassa oleva alakoulun rehtori sivistystoimenjohtajan päätöksellä, samaan tapaan kuin ruotsinkielisessä perusopetuksessa toimittiin. Nykyistä virassa olevaa rehtoria kuullaan ennen siirtämistä. Virka-apulaisrehtorit valitaan julkisella haulla. Hallintosäännön § 32 mukaan valiokunta päättää virka-apulaisrehtorien valinnasta.

Malliin voidaan siirtyä jo 1.8.2019, sillä malliin siirtyminen ei aiheuta tarvetta irtisanoa henkilöstöä.

Tässä vaihtoehdossa suomenkielisen opetuksen budjettia tulisi lisätä 203 000 eurolla (johtamismallin kustannus 74 000 euroa) vuosina 2020 ja 2021 sekä vuodelle 2019 (syyslukukausi) haettava 83 000 euron lisämäärärahaa (johtamismallille 31 000). Lisämäärärahalla ja budjetin kasvattamisilla mahdollistetaan sekä pilotoitava rehtorimalli että opetustoiminnan monimuotoistuminen.

Vaihtoehto 3b:

Suomenkielisessä perusopetuksessa siirrytään ilman pilotointia samanlaiseen johtamismalliin kuin ruotsinkielisessä perusopetuksessa. Malliin siirtyminen tarkoittaa, että suomenkielisten koulujen nykyiset rehtorin virat lakautetaan ja tilalle perustetaan uusi perusopetuksen yhteinen rehtorin virka sekä kaksi virka-apulaisrehtorin virkaa, joista kaksi laitetaan julkiseen hakuun. Viran lakkauttaminen ei ole irtisanomisperuste.

Valiokunta tekee päätöksen rehtorin ja virka-apulaisrehtorien valinnasta.

Malliin siirtymisessä pitää huomioida, että rekrytointiprosessit saattavat viivästyä. Tällä tavoin meneteltynä on ensin suoritettava rehtorin viran täyttäminen ja vasta sen jälkeen julistettava virka-apulaisrehtorien virat haettavaksi. Malliin siirtyminen tapahtuisi 1.8.2020.

Virkojen hakuun laittaminen täytyy tehdä vaiheittain erityisesti siinä tapauksessa, että nykyistä virassa olevaa alakoulun rehtoria ei valittaisi avoimen haun kautta perusopetuksen rehtorin virkaan.

Tässä tapauksessa virassa oleva rehtori tulisi siirtää virka-apulaisrehtorin tehtävään myös ilman hänen omaa suostumustaan, jos hänen palkkansa ei laske, mutta tällaisessa tilanteessa suomenkielisen opetuksen rehtoria kohdellaan eriarvoisesti verrattuna ruotsinkielisen opetuksen rehtoriin samanlaisessa tilanteessa.

On huomioitava, että 450 oppilaan alakoulun rehtorin tehtäväkohtainen palkka (4 019 euroa) on matalampi kuin n. 800 oppilaan peruskoulun virka-apulaisrehtorin (4 420 euroa). Tästä johtuen, jos virassa oleva alakou-

lun rehtori siirretään virka-apulaisrehtoriksi, mallin kustannukset nousevat nykyisen virassa olevan rehtorin kokemuslisät yms. huomioiden noin 12 000 eurolla 260 000 euroon, ero nykytilanteeseen on 86 000 euroa.

Tässä vaihtoehdossa suomenkielisen opetuksen budjettia tulisi lisätä 215 000 eurolla (johtamismallin kustannus 86 000 euroa) ja vuodelle 2019 (syyslukukausi) haettava 88 000 euron lisämäärärahaa (johtamismallille 37 000 euroa). Lisämäärärahalla ja budjetin kasvattamisilla mahdollistetaan sekä rehtorimalli että opetustoiminnan monimuotoistuminen.

Koska ruotsinkielisessä opetuksessa siirrettiin virassa oleva rehtori uuteen perusopetuksen yhteiseen rehtorin virkaan, ei ole perusteltua, että suomenkielisessä opetuksessa toimittaisiin toisella tavoin.

Virassa olevaa rehtoria kuullaan ennen KH:n käsittelyä, mikäli valiokunta päättää esittää KH:lle jonkin vaihtoehdoista 2-3b.

Sivistystoimenjohtaja:

Tehtyjen selvitysten perusteella sekä henkilöstön ja huoltajien kannat huomioiden suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta esittää KH:lle, että suomenkielisessä perusopetuksessa jatketaan nykyisellä johtamisjärjestelmällä, jossa Mäntymäen koulussa ja Kasavuoren koulussa on kussakin oma rehtori ja apulaisrehtori. Tämä malli takaa parhaiten sen pitkäjänteisen kehittämistyön jatkumisen, mitä on tehty Mäntymäen ja Kasavuoren koulujen tiiviissä yhteistyössä.

.....

Sivistystoimenjohtaja muutti päätösehdotustaan:

Tehtyjen selvitysten perusteella sekä henkilöstön ja huoltajien kannat huomioiden suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta esittää KH:lle, että suomenkielisessä perusopetuksessa jatketaan nykyisellä johtamisjärjestelmällä, jossa Mäntymäen koulussa ja Kasavuoren koulussa on kussakin oma rehtori ja apulaisrehtori. Tämä malli takaa parhaiten sen pitkäjänteisen kehittämistyön jatkumisen, mitä on tehty Mäntymäen ja Kasavuoren koulujen tiiviissä yhteistyössä.

Mikäli valiokunta päättyy vaihtoehtoon, missä nykyistä virassa olevaa alakoulun rehtoria ei samoin kuin ruotsinkielisessä perusopetuksessa siirretä perusopetuksen yhteiseen rehtorin virkaan, tulee syy erilaiselle kohtelulle perustella.

Valiokuntaa informoitiin, ettei virassa olevalla rehtorilla ole aineenopettajan pätevyyttä.

Valiokunta tutustui Kauniaisten ruotsinkielisen peruskoulun rehtorin ja virka-apulaisrehtoreiden työnjakoon (**oheismateriaalina**).

Puheenjohtaja Mollgrenin ehdotuksesta valiokunta piti neuvottelutauon, joka kesti noin 45 minuuttia (klo 18:30-19:15).

Puheenjohtaja Mollgren ehdotti jäsen Laitisen ja Aron kannattamana seu-

raavaa:

Valiokunta päättää esittää kaupunginhallitukselle vaihtoehtoa 3a mukailevan ehdotuksen, jossa virkojen lakkauttamisen sijaan nykyiset rehtorin virat muutetaan virka-apulaisrehtorin viroiksi.

Valiokunta esittää kaupunginhallitukselle, että nykyiset perusopetuksen rehtorin virat muutetaan virka-apulaisrehtorin viroiksi ja KH perustaa uuden perusopetuksen yhteisen rehtorin viran. Hallintosäännön § 32 mukaan valiokunta päättää rehtorin ja virka-apulaisrehtorin valinnasta.

Rehtorivalinnat tulee suorittaa vasta, kun rakenteelliset päätökset on tehty.

Malliin voidaan siirtyä jo 1.8.2019, sillä malliin siirtyminen ei aiheuta tarvetta irtisanoa henkilöstöä. Valiokunta esittää kaupunginhallitukselle, että se esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi uuteen johtamismalliin tarvittavan lisämäärärahan. Valiokunta korostaa, että johtamismallin muutos aiheuttaa tarpeen korottaa suomenkielisen opetuksen budjettia.

Lisäksi valiokunta ehdottaa, että KH perustaa muutoksen läpiviennin tueksi seurantaryhmän. Valiokunta kokee, että henkilökunnan edustus mahdollisessa seurantaryhmässä on erityisen tärkeää.

Edelleen valiokunta perustelee päätöstään seuraavasti:

Kauniaisten suomenkielisen peruskoulun hallinnollista resurssia on syytä vahvistaa, jotta koululaisille voidaan turvata hyvin sujuva koulun arki.

Valiokunnan tavoitteena on yhtenäinen kauniaislainen koulupolku. Opetussuunnitelma korostaa koulujen toimintakulttuurien yhtenäistämistä. Hallinnollinen yhtenäistäminen on seuraava askel yhtenäisen toimintakulttuurin luomisessa ja yhteistyön syventämisessä. Valiokunnan tavoitteena on, että vahvasti hyväksi todetut toimintamallit, kuten jaettu johtajuus, levitetään koko peruskouluun.

Virka-apulaisrehtorimalli mahdollistaa esimiehen läsnäolon aiempaa paremmin. Rehtorin ja virka-apulaisrehtorin toimenkuvien sovittaminen Kauniaisten suomenkielisen opetuksen tarpeisiin sopiviksi on erityisen tärkeää. Tavoitteena tulee olla hallinnollisen ja pedagogisen johtamisen toimivuus.

Selvityksessä on henkilökunnalta noussut esiin myös tarve opettajien tasa-arvoisuuden lisäämiseen, yhteistyön syvenemiseen sekä esimiehen läsnäolon kasvattamiseen.

Valiokunta on tarkasti kuullut koulujen henkilöstöä ja kouluyhdistyksen hallitusta. Erikseen rahoitetulla mallilla voidaan vastata henkilökunnan ja kouluyhdistyksen hallituksen esiin nostamiin huoliin esimiehen läsnäolosta, Kasavuoren jaetun johtajuuden säilyvyydestä ja budjetista. Lisäksi malli vastaa esiin nousseisiin tarpeisiin mm. hallinnon tarpeen lisääntymisestä, opettajien tasa-arvoisuudesta, ja esimiehen läsnäolosta.

Etenkin Kasavuoren koulun henkilökunta on pyytänyt tilanteen rauhoittamista. Valiokunta kokee, että Kauniaisten sivistystoimessa jo kertaalleen

tehty pilotointi pitkittäisi henkilökunnan epävarmuuden tilaa entisestään. Valiokunta kokee, että suomenkielinen peruskoulu hyötyy jo olemassa olevasta vahvan yhteistyön perinteestä. Mäntymäen ja Kasavuoren koulut jatkavat erillisinä yksikköinä.

Päätös on linjassa Kauniaisten kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian kanssa. Virassa olevaa rehtoria kuullaan mahdollisista virkamuutoksista ennen KH:n käsittelyä.

Jäsen Hirvasvuopio ehdotti asian jättämistä pöydälle. Ehdotus ei saanut kannatusta ja jäsen Hirvasvuopion ehdotus hylättiin.

Suoritetussa äänestyksessä, jossa sivistystoimenjohtajan pohjaehdotusta kannattavat äänestivät "jaa" ja puheenjohtaja Mollgrenin ehdotusta kannattavat äänestivät "ei", puheenjohtaja Mollgrenin ehdotus voitti äänin 6-1 (Mollgren, Laakio, Laitinen, Aro, Tuomela, Hirvasvuopio) jäsen Saarelan äänestäessä tyhjää.

Sivistystoimenjohtaja ja jäsen Karimaa ilmoittivat jättävänsä eriävät mielipiteensä.

Päätös:

Valiokunta esittää kaupunginhallitukselle vaihtoehtoa 3a mukailevan ehdotuksen, jossa virkojen lakkauttamisen sijaan nykyiset rehtorin virat muutetaan virka-apulaisrehtorin viroiksi.

Valiokunta esittää kaupunginhallitukselle, että nykyiset perusopetuksen rehtorin virat muutetaan virka-apulaisrehtorin viroiksi ja KH perustaa uuden perusopetuksen yhteisen rehtorin viran. Hallintosäännön § 32 mukaan valiokunta päättää rehtorin ja virka-apulaisrehtorin valinnasta.

Rehtorivalinnat tulee suorittaa vasta, kun rakenteelliset päätökset on tehty.

Malliin voidaan siirtyä jo 1.8.2019, sillä malliin siirtyminen ei aiheuta tarvetta irtisanoa henkilöstöä. Valiokunta esittää kaupunginhallitukselle, että se esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi uuteen johtamismalliin tarvittavan lisämäärärahan. Valiokunta korostaa, että johtamismallin muutos aiheuttaa tarpeen korottaa suomenkielisen opetuksen budjettia.

Lisäksi valiokunta ehdottaa, että KH perustaa muutoksen läpiviennin tueksi seurantaryhmän. Valiokunta kokee, että henkilökunnan edustus mahdollisessa seurantaryhmässä on erityisen tärkeää.

Edelleen valiokunta perustelee päätöstään seuraavasti:

Kauniaisten suomenkielisen peruskoulun hallinnollista resurssia on syytä vahvistaa, jotta koululaisille voidaan turvata hyvin sujuva koulun arki.

Valiokunnan tavoitteena on yhtenäinen kauniaislainen koulupolku. Opetussuunnitelma korostaa koulujen toimintakulttuurien yhtenäistämistä. Hallinnollinen yhtenäistäminen on seuraava askel yhtenäisen toimintakulttuurin luomisessa ja yhteistyön syventämisessä. Valiokunnan tavoitteena on, että vahvasti hyväksi todetut toimintamallit, kuten jaettu johtajuus, levitetään ko-

ko peruskouluun.

Virka-apulaisrehtorimalli mahdollistaa esimiehen läsnäolon aiempaa paremmin. Rehtorin ja virka-apulaisrehtorin toimenkuvien sovittaminen Kauniaisten suomenkielisen opetuksen tarpeisiin sopiviksi on erityisen tärkeää. Tavoitteena tulee olla hallinnollisen ja pedagogisen johtamisen toimivuus.

Selvityksessä on henkilökunnalta noussut esiin myös tarve opettajien tasa-arvoisuuden lisäämiseen, yhteistyön syvenemiseen sekä esimiehen läsnäolon kasvattamiseen.

Valiokunta on tarkasti kuullut koulujen henkilöstöä ja kouluyhdistyksen hallitusta. Erikseen rahoitetulla mallilla voidaan vastata henkilökunnan ja kouluyhdistyksen hallituksen esiin nostamiin huoliin esimiehen läsnäolosta, Kasavuoren jaetun johtajuuden säilyvyydestä ja budjetista. Lisäksi malli vastaa esiin nousseisiin tarpeisiin mm. hallinnon tarpeen lisääntymisestä, opettajien tasa-arvoisuudesta, ja esimiehen läsnäolosta.

Etenkin Kasavuoren koulun valiokunta on pyytänyt tilanteen rauhoittamista. Valiokunta kokee, että Kauniaisten sivistystoimessa jo kertaalleen tehty pilotointi pitkittäisi henkilökunnan epävarmuuden tilaa entisestään. Valiokunta kokee, että suomenkielinen peruskoulu hyötyy jo olemassa olevasta vahvan yhteistyön perinteestä. Mäntymäen ja Kasavuoren koulut jatkavat erillisinä yksikköinä.

Päätös on linjassa Kauniaisten kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian kanssa. Virassa olevaa rehtoria kuullaan mahdollisista virkamuutoksista ennen KH:n käsittelyä.

Sivistystoimenjohtaja ilmoitti päätöksestä eriävän mielipiteensä ja jäsen Karimaa jätti kirjallisen eriävän mielipiteensä (**liitteenä**).